

Kan det være ulovligt at undervise?

- *LOM Klumme nr. 3, 2009*

Forfatternavn

Lektor, ph.d., KU, formand for Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde (UBVA)

Morten Rosenmeier er lektor i immaterialret ved Det Juridiske Fakultet, KU, og formand for UBVA. Han har skrevet forskellige bøger om ophavsret mv. Man kan se mere om ham på hans hjemmeside: www.jur.ku.dk/mortenrosenmeier.

E-læring er fantastisk.

Men e-læring skaber også juridiske problemer.

Skal man som lærer finde sig i at blive webcastet, selvom man ikke har lyst?

Hvem ejer egentlig lærernes undervisningsmateriale, de selv eller uddannelsesinstitutionerne? Og må man genbruge en lærers PowerPoints, efter at han eller hun har fået job et andet sted?

Må de studerende optage læreren, selvom han eller hun siger nej? Og hvad må de gøre med optagelserne bagefter?

Må man som lærer deeplinke i sit e-læringsmateriale?

Og er det let at være lovlig, i en verden af komplicerede Copydan-aftaler med »begrænsningsregler«, der gør, at man kun må bruge beskyttet stof inden for bestemte sidetalsmæssige og procentuelle grænser? Og hvad sker der, hvis man går uden for begrænsningsreglerne? Kan man få en bøde? Skal man betale erstatning? Hvor meget?

Man kan få svar på mange af de spørgsmål på hjemmesiden www.forskningsnettet.dk/jura. Der har vi artikler, e-bogsmateriale, film og tegnefilm m.m., der kan fortælle, hvad man må og ikke må, når det kommer til e-læring. Siden fortæller imidlertid kun neutralt om, hvad man skal gøre for at være lovlig, og hvad loven siger om de forskellige ting. Den kommer derimod ikke ind på, om den jura, der ligger på området, er tidssvarende og let at arbejde med, herunder for de lærere, der har pligt til at rette sig efter den. Det spørgsmål er ikke juridisk, men politisk.

Forskningsnettet og UBVA tog skridtet fuldt ud og stillede spørgsmålet på et symposium 29.10.2009. Symposiumet hed »Kan man komme i fængsel for at undervise?«. Der var ikke alene indlæg om, hvad man må og ikke må. Vi diskuterede også, om det er let nok at være lovlig på e-læringsområdet, og hvordan man kan gøre tingene bedre, hvis ikke det er.

Et centralt indlæg på symposiet blev holdt af min kollega fra UBVA lektor Kim Kusk Mortensen. Han holdt et foredrag om DNA-molekuler af den slags, der bliver holdt tusinder af hvert år på danske uddannelsesinstitutioner. Det hele var ledsaget af PowerPoint-slides med billeder og illustrationer. Midt inde i foredraget viste det sig desværre, at det hele var bundulovligt. Der manglede tilladelser fra utallige instanser og rettighedshavere.

Kim vil blive straffet efter loven.

Hvis det skal være let at være lovlig, må vi lærere have en ordning, så det bliver mere ukompliceret at lave e-læring inden for rammerne af lovgivningen. Det bedste vil være, hvis forlagene etablerer nogle flere e-

læringsløsninger, som uddannelsesinstitutionerne kan abonnere på. Der er ingen grænser for, hvad forlag kan, hvis de vil.

En anden løsning er bedre Copydan-aftaler. De aftaler, man kan få i dag, er meget lidt ambitiøse, når det kommer til e-læring, pga. deres »begrænsningsregler«. Hvis vi kunne få nogle begrænsningsregler, der var lidt mere fleksible, ville meget være vundet, set fra et lærersynspunkt.

I fremtiden må man også regne med, at rigtig mange artikler m.m., produceret af universitetsforskere, vil blive lagt gratis ud på nettet som led i »open access«.

Indtil det sker, er det ikke altid let at være lovlig, ikke let nok i hvert fald.

Symposiet blev filmet og bliver webcastet op forskningsnettet.dk/jura i løbet af november eller december 2009. Vi håber på, at så mange som muligt af jer har lyst til at lægge vejen forbi, og blive lidt klogere. Og besøg også gerne www.ubva.dk, hvor vi har webcast af tidligere symposier om andre spørgsmål, som måske kan have jeres interesse.